

SİVAS-ÇAMŞIHI YÖRESİ HALK ŞAİRLERİ

Yrd. Doç. Dr. Doğan KAYA

Yüzölçümü itibarıyla Türkiye'nin ikinci büyük ili olan Sivas, Ordu, Giresun, Erzincan, Malatya, Kahramanmaraş, Kayseri, Tokat ve Yozgat ile komşudur. Sivas, zengin halk kültürüyle Anadolu'nun odak noktasını teşkil eder. Bir bakıma, Anadolu'nun özetidir Sivas. Bir başka deyişle, yabancı kültürlerin pek etkisinde kalmamış bir ilimizdir. Bunun sebepleri tarihî, coğrafi, iktisadî ve ticarî faktörlere bağlanabilir. Gerek Selçuklular gerekse Osmanlılar döneminde özellikle kültürel yönden hiç bir devletin egemenliğine girmemiştir. Ancak geniş topraklara sahip olmasından ve bazı kavimlerin muhtelif yörelere yerleşmesinden dolayı birtakım kültürel farklılıklar vardır.

Otantik özellikleriyle ve zengin folkloruyla dikkatleri üzerinde toplayan Sivas'ta, dikkati çeken bir husus da âşıklarının çokluğudur. İlk temsilcilerini XVI. yüzyılda bulabildiğimiz Sivas yöresi âşıklarının toplam sayısı bugünkü tespitlerimize göre 470'ten fazladır. Elbetteki bu sayı, yöre âşıklarının sayısının nihai şekli değildir; çağlar boyu yaşamış ve kayda geçmemiş daha nice âşık vardır. Bunun yanında mezralar hariç toplam 1285 köyde her yıl yeni birkaç âşığın ortaya çıktığını da bilmekteyiz.

Geniş bir yüzölçümüne sahip bu topraklarda halk, tabiatıyla yaşadığı yöreleri kendince isimlendirmiştir. Bu cümleden olarak, Sivas'ta üç yöre vardır ki, asıl şöhretini, idari isimlendirmelerle değil de kendince verdiği isimlendirme ile sağlamıştır. Bunlar; **Emlek Yöresi**, **Elbeyi/İlbeyi Yöresi** ve **Çamşihli Yöresi**'dir. Öyleki, halk bilhassa Sivas dışında bulunduğu yerden söz ederken "*Elbeyi'nin Esköyündenim.*" veya "*Emlek Beyyurdu'ndan*" yahut da "*Çamşihli'n Kaygısız köyünden*" gibi ifadeler kullanarak, önce yöresini, sonra köyünü söyler.

Emlek Yöresinde bugün, büyük çoğunluğu Şarkışla'da olmak üzere Yıldızeli, Gemerek, Pınarbaşı, Sarioğlan ve Akdağmadeni'nde 80 civarında köy vardır. Bunların içinde Kaldurak, Verdikişlası gibi pek çok yerleşim merkezi bugün mevcut değildir.

Elbeyi Yöresi de, halkın "*Üs başı Kavlak, alt başı Yanalak*" diyerek sınırını çizdiği ve Sivas'ın güney batısında iskân edilmiş 42 pare köyden oluşur.

Çamşihli Yöresi ise Divriği'nin batısında yer alan bir yöredir. Bu yörede yer alan köylerin başlıcası şunlardır:

Azizağa (Başören'in mezarı), **Balova**, **Başören**, **Çakırağa**, **Çamoğa** (Gürpınar), **Dışbudak**, **Dikmeçay** (Eşke), **Eyübağa** (Ölçekli'nin mezarı), **İban köyü** (Ölçekli'nin mezarı), **Karşı köy** (Kaygısız'ın mezarı), **Kaygısız** (Gölören/Gölvören), **Mamoğa** (Ağın Gözecik), **Şahin** (Aşağı köy, Hacı Ağa'nın köyü).

Her üç yörenin halkı da Türk asıllıdır. Bu yöreler, pek çok yönden olduğu gibi yetiştirdiği âşıklar yönünden de haklı bir gurura sahiptirler. Daha önce yaptığımız bir

çalışmada Emlek Yöresindeki âşıklık geleneğini ortaya koymuştuk.¹ Burada da Çamşılı köylerinde yetişen halk şairlerini ele alacağız.

Çamşılı köylerinin tamamı Alevî-Bektaşî inanca sahiptir. Gelenek-görenek, inanç ve diğer otantik özelliklerini hâlâ muhafaza eden bir yöredir. Ancak geçim ve çocukların daha iyi şartlarda tahsil görmesi gibi sebeplerden dolayı çok sayıda göç vermiştir. Öyleki köylerin toplam nüfusu 400 civarındadır. Ankara ve İstanbul'da yaşayan halkın yaz aylarında geçici olarak köyelerine gelmektedirler.

“Çamşılı” kelimesinin aslı “Çamşeyhi”dir. Şeyh, “Alevi lideri, bir zümrenin önderi” anlamına gelmektedir. Çamşılı köylerinin kuruluşu bir efsaneye dayandırılır. Bir vesile ile bu efsanenin ne olduğunu nakletmek yerinde olacaktır.

Hacı Bektaş zamanında, insanlara zulmeden kişilere düşman olup ilk fırsatta onları öldüren Karakesici namında birisi varmış. Gün gelmiş öldürdüğü adamların sayısı 99'a ulaşmış. Karakesici işlediği günahlardan korkmaya başlamış. Ne yapacağını etrafındakilere danışmış. Ona Hacı Bektaş'ı salık vermişler.

Karakesici, Hacı Bektaş Veli'nin yanına gitmiş, ona durumunu anlatmış. Hünkâr, hiç sesini çıkarmamış. Ocakta yanmakta olan çam dalının kösevisini (kösevi: ucu yanmış ağaç) çıkarıp Karakesici'ye vermiş.

-Bunu al, yedi yolun ortasına dik. Etrafına da bostan ek. Gelene gidene babanın hayrına yedir. İnsanlara iyilik etmekten geri kalma. Ne zaman ki bu kösevi yeşerirse, bil ki o zaman günahların affolur.

Karakesici, denileni yapmış. Sulucakarahöyük (Hacı Bektaş) yakınlarında yedi yolun ortasına bu çam kösevisini dikmiş, etrafını da bostan etmiş. Gelen gidin bu bostandan istifade etmiş. Öyleki, zamanla adı Bostancıbabaya'ya çıkmış. Birgün birisi buradan geçiyormuş. Bostancıbaba, bu adama bostanından bir şeyler almasını rica etmiş. Adam işinin acele olduğunu bahane ederek almak istememiş. Bunun üzerine, uzun zamandır günahlarının affedilmesini bekleyen ve iyice umusuzluğa düşen Bostancıbaba (Karakesici), kendi kendine; “Zaten doksan dokuz oldu, bir tane daha olsa ne olur.” deyip adamı orada öldürmüştü. Canı sıkılmış olarak olay yerinden uzaklaşırken birden diktiği çamın yeşerdiğini fark etmiş. Bunu haber vermek için Hacı Bektaş'ın huzuruna giderken, yolda birkaç köylünün kendisine doğru geldiğini görmüş. Köylüler, Bostancıbabaya'ya; bir adamın oralardan geçip geçmediğini sormuşlar. Bostancıbaba, ne yapacaklarını sormuş. Onlar da; köyelerine bir şeyhin/şihın geldiğini, o adamın da şeyhi ihbar etmeye gittiğini söylemişler. Bunun üzerine Bostancıbaba, onu gördüğünü ve öldürdüğünü söylemiş. Oradan ayrılıp hacı bektaş'ın huzuruna gitmiş, ceviz kösevisini yeşerttiğini söylemiş. Hacı bektaş:

-Sen artık Hakk'a yettin. Bu köseviyi atıyorum. Nereye düşerse, oraya git, orada faaliyet göster.

Hünkâr yeşeren çam dalını fırlatmış. Çam dalı sinemin Yazısı olarak bilinen bugünkü yere düşüyor. Bostancıbaba, Hacı Bektaş'ın buyruğu doğrultusunda burayı mekan tutuyor ve faaliyetlerine başlıyor. Yavaş yavaş insanlar bu yöreye yerleşmeye başlıyor ve artık buraya Çamşılı deniliyor.²

Karakaseci'den sonra civardaki Alevilerin liderliğini Kara Halil Baba yapmıştır. Daha sonra oğlu Hüseyin Abdal, babasından bu görevi devralmış, kısa

¹ I. Emlek Yöresi ve Çevresi Halk Ozanları Sempozyumu Bildirileri, Ankara, 1999, s. 142-153.

² Çamşılı Adı Nereden Geldi, Çamşılı, Yıl. 1, S. 1, Ocak 1994, s. 4-5.

sürede Divriği, Kangal, Zara, İmranlı, Akçadağ, Hekimhan, Darende hatta Zile ve Şarkışla'da etkili olmuştur.

Çamşılı, yöreye has çalınıp söylenen ezgi ve yörenin dikkate değer halk şairleri olmak üzere iki cephesiyle adından söz ettiren bir yöredir.

Mahlas	Yüzyıl	Ad-soyad	Köyü
Ali Rıza	XX	Ali Rıza Yalçın	Kaygusuz
Aziz	XX	Aziz Toprak	Balova
Dertli Gulam	XIX	Abidin	Gülören
Derviş	XX	Derviş Çınar	Gürpınar
Ehli soydan	XX	H.Hilmi Ehli soydan	Çakırağa
Elif Edna	XX	Elif	Şahin
Ertekin	XX	Ali Ertekin	Başören
Feyzullah	XX	Feyzullah Çınar	Gürpınar
Garip Çınar	XX	Battal Çınar	Gürpınar
Gazi Metin	XX	Hüseyin Gazi Metin	Şahin
Hakkı Şahin	XX	Hakkı İbrahim Şahin	Şahin
Hasan	XX	Hasan Şahin	
Hasan	XX	Hasan Yalçın	Gülören
Haşim	XX	Haşim Karababa	Şahin
Hatice Mihrap	XX	Hatice Mihrap	Başören
Hüseyin Abdal	XVII	Hüseyin	Şahin
Hüseyin	XX	Hüseyin Karababa	Dişbudak
Karababa	XX	Battal Karababa	Şahin
Karababa	XX	Hacı İbrahim Karababa	Şahin
Karababa	XX	M.Ali Karababa	Şahin
Karababa	XX	Hacı İbrahim Karababa	Şahin
Kul Budala	XVII	İsmail	Şahin
Mahmut Erdal	XX	Mahmut Erdal	Şahin
Metin	XX	İsmail metin	Şahin
Metinî	XX	Ali Metin	Şahin
Muhlisî	XX	Ali	Dikmeçay (Eski adı Eşke !)
Nesimi	XX	Nesimi Işık	Şahin
Sadık Metin	Xx	Sadık Metin	Şahin
Sait	XX	Sait Karakoç	Gözecik
Salman	XX	?	Ovacık
Sıtkı	XIX	Hasan	Ovacık
Tamey	XX	Tamey (Ana)	Şahin

Mamaoğa- Gözecik

ALİ ERTEKİN (1929-) ERTEKİN
ALİ RIZA YALÇIN ALİ RIZA
AZİZ TOPRAK
DERTLİ GULAM
EHLİSOYDAN (HÜSEYİN HİLMİ)
ELİF ANA / ELİF EDNA
FEYZULLAH ÇINAR (
HÜSEYİN GAZİ METİN
HAKKI İBRAHİM ŞAHİN HAKKI ŞAHİN
HASAN ŞAHİN
HAŞİM KARABABA
HATİCE MİHRAP
HÜSEYİN ABDAL
MAHMUT ERDAL
KARABABA (BATTAL)
KARABABA (HACI İBRAHİM)
KARABABA (M. ALİ)
MAHMUT ERDAL
METİNİ (Ali Metin)
SADIK METİN
TAMEY ANA

ALİ ERTEKİN (1929-) Başören köyünde doğdu. Eşef'le İslim Hanım'ın oğlu. İlkokulu okuduktan sonra ortaokula gittiyse de hastalandığından tahsilini yarıda bıraktı. Annesinin ölümü üzerine, babası ikinci defa evlendi. Ailesi, yokluk sebebiyle hastalığını bir türlü tedavi ettiremedi ve Ali sonunda iki gözünü de kaybetti. Çok geçmeden babası da vefat edince, üvey annesi evi terk etti ve Ali böylelikle, kendisini tam anlamıyla çileli bir hayatın içine buldu. Yakınları ve konu-komşunun yardımlarıyla yaşamakta. İçinde bulunduğu acılı hayat, şiire yönelmesine sebep oldu. Şiir tekniği oldukça iyi. Şiire ve saza küçük yaşlarda başladı. Başta dert ve kader olmak üzere hemen her konuda şiir yazdı. Şiirlerinde Ertekin mahlasını kullanmakta. **Eseri:** Âşık Ali Ertekin, Çile Pınarı (1968). **Bibliyografya:** İbrahim ASLANOĞLU, *Ali Ertekin*, Su, C. 4, S, 41, Temmuz 1964, s. 12-13; Mahmut ERDAL, *Yine Dertli Dertli İniliyorsun*, Ankara 1995, s. 34-35, 47-48; Hüseyin Gazi METİN, *Alevilikte Cem*, Ankara 1997, s. 370-373.

ÇAMŞIHI

İssız gezdim Çamşihî'nın köyleri
İssız çöle dönmüş güzel Çamşihî
Hiç kimseye benzemezdi soyları

Yaşlıların yurdu olmuş Çamşılı

Her ev köşesinde iki ihtiyar
Oturmuşlar birbirine dert yanar
Misafirle dolup taşan odalar
Baykuşlara mesken olmuş Çamşılı

Fakir zengin çoğu köyü terk etmiş
Ankara İstanbul her yere gitmiş
Kimi evler bomboş kimisi çökmüş
Yıkık viraneye dönmüş Çamşılı

Koyunsuz sığırızsız kalmış yaylalar
Ağaçlar kurumuş susuz çayırlar
Ekilmemiş harıs kalmış tarlalar
Her tarafın mera olmuş Çamşılı

ERTEKİN'im gören sana hayrandı
Günlerimiz sanki düğün bayramdı
Senden aydın ozan güzel kaynardı
Nerde kaldı o günlerin Çamşılı

HAYRET

Aman dostlar nerde kaldı
Bir ay oldu zam gelmedi
Yoksa uykuya mı daldı
Bir ay oldu zam gelmedi

Hava deniz karada mı
Kasap bakkal kirada mı
Dolar markta dinarda mı
Bir ay oldu zam gelmedi

Taşıtlarda petrolde mi
Lokanta otel handa mı
Yoksa çıktı da yolda mı
Bir ay oldu zam gelmedi

Peynir yağ sebze ette mi
Mağaza etikette mi
Bakanlıkta pakette mi
Bir ay oldu zam gelmedi

ERTEKİN'im buna şaştı
Aradan çok zaman geçti
Yoksa radara mı düştü
Bir ay oldu zam gelmedi

FELEK

Felek bana bir ok vurdu
Kırdı belimi belimi
Bilmem bana düşman m'oldu
Çekmez elini elini

Gözyaşımı eyleyemem
Figan edip ağlayamam
Dertlerimi söyleyemem
Tutar dilimi dilimi

Yüreğimde yaram çoktur
Bu vurduğun zehir oktur
Merhamet insafın yoktur
Görmez halimi halimi

Dert elinden yandı canım
Yaralardan akar kanım
Sakatlandım perişanım
Vermez ölümü ölümü

ERTEKİN der nasıl edem
Kanlı yaşlar doldu didem
Gözüm görmez nere gidem
Göster yolumu yolumu

MİRASIM

Öldüğümde baykuş dostum sorarsa
Viran bağlar solmuş yaprak gül benim
Varisimdir mirasıma konarsa
Kuru ağaç boynu bükük dal benim

Kurtulmadım şu kaderin kışından
Anlatamam neler geçti başımdan
Sel misali gözlerimin yaşından
Coxan ırmak akan dere göl benim

Dertli dertler dolaşırım dillerde
Bütün ömrüm geçti gurbet ellerde
Ağlayarak nice gezdim yollarda
Göz yaşımdan çamur olan yol benim

ERTEKİN der can tatlıdır bezilmez
Anlımdaki kara yazı bozulmaz
Çilem çoktur kalem ile yazılmaz
Şu dünyada çok dert çeken kul benim

BEN OLDUM

Derdim çoktur dostlar beni kınaman
Mansur gibi darda kalan ben oldum
Duman çöktü gözlerime göremem
Tipi boran karda kalan ben oldum

Benim için yaratılmış dert çile
Kimse bilmez neler çeker bu sine
Ömrüm geçer bütün ahüzar ile
Bülbül gibi zarda kalan ben oldum

ERTEKİN'im çile akan pınarım
Kışın akar Ağustosta donarım
Ah çektikçe ateş saçar buharım
Kerem gibi narda kalan ben oldum

BENİM YARİM

Hele bakın nazlı yare maşallah
Selvi boylu bir incecik bel de var
Şu cihanda benzeri yoktur billah
Sarılmaya kulaç gibi kol da var

Ok kirpiği kalem gibi kaşı var
Elâ gözü inci gibi dişi var
On sekize yeni değmiş yaşı var
Sohbet için bülbül gibi dil de var

Saçı benzer turnaların teline
Kına yakmış tombul beyaz eline
Aynı benzer has bahçenin gülüne
Yanağında bir tomurcuk gül de var

Âşık oldum sana inan sözüme
Şöyle biraz başın koy da dizime
Doya doya bakam güneş yüzüne
İnkâr etme herhal sende bal da var

ERTEKİN der yairm gayet sürmeli
Bakın gelir ne kadar da edalı
Fiyatı da şu dünyanın bedeli
Doğru söylen böyle güzel nerde var

PIRELER

Sanki heyet kurulmuştu bu gece
Bu gün beni uyutmadı pireler

Herhal çarktan yeni çıkmış iğneler
Bu gün beni uyutmadı pireler

Üç-beş tane ayağımda geziyor
Biri der ki düztabana benziyor
Bir tanesi hayır diye yazmıyor
Bu gün beni uyutmadı pireler

Bir grup da bacaklarda dolaşır
Bir tanesi iğne dürter uğraşır
Romatizma var mı diye çalışır
Bugün beni uyutmadı pireler

Biri geldi göbeğimde duruyor
Ellerini her tarafa sürüyor
Apendisit fitik var mı arıyor
Bu gün beni uyutmadı pireler

Bir tanesi elin koydu nabıza
Birkaç tane hemen çıktı omuza
Sanki dersin modul dürter camıza
Bu gün beni uyutmadı pireler

Bir tanesi gelip baktı kalbime
Beş-on tane oturdular sineme
Biri gelir iğne dürttü çeneme
Bu gün beni uyutmadı pireler

Biri çıktı ince belde duruyor
Tık tık vurup kulağımı veriyor
İçerimde hastalık mı arıyor
Bu gün beni uyutmadı pireler

Biri kodu koltuğuma derece
Biri sıktı yanağımı kibarca
Biri girdi kulağıma gizlice
Bu gün beni uyutmadı pireler

Biri tuttu bileğimden sıkıca
Canım yandı enjektörü sokunca
Başım döndü damardan kan çekince
Bu gün beni uyutmadı pireler

ERTEKİN der çaresini bilirdim
Param olsa Diazonel alırdım
Yatağıma birkaç pompa vururdum
Daha bana dokunmazdı pireler

ALİ RIZA YALÇIN (1929-) Kaygusuz köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okuduktan sonra köy enstitüsüne kaydoldu, ancak tahsiline devam edemedi. Çevresindeki âşıkların etkisiyle şiire ve saza yöneldi. Şiirlerinde daha ziyade aşk, din ve yurt konularına ağırlık verdi.

Bibliyografya: Ali Rıza YALÇIN, **Karasaban, Taşlama-Şiir-Koşma-Deyiş**, İstanbul, 1973, 104 s. / Emir KALKAN, **XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi**, Ankara, 1991, s. 374-375. / Hüseyin Gazi METİN, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997, s. 368-369.

BİR YANDAN

Bilmem ki ne olur devranın hali
Sallayıp da yatırıyor bir yandan
Yaratmış insanı ağaç misali
Ekip ekip bitiriyor bir yandan

Kimine mülk vermiş arzun yetirir
Kimimi del'eyler aklın yitirir
Kiminin genç iken ömrün bitiririr
Çekip çekip götürüyor bir yandan

Her birini bir sevdaya kaptırmış
Kimine fildişi saray yaptırmış
ALİ R(I)ZA'yı kendisine taptırmış
Şükr eyleyip oturuyor bir yandan

SELÂM SÖYLEN

Sılaya giden yolcular
Soranlara selâm söylen
Anneler nazlı bacılar
Yarenlere selâm söylen

Niyaz ediniz babama
Konu komşu akrabama
Ölenlere rahmet ama
Duranlara selâm söylen

Şirindir Çamşılı elleri
Hakk'ı zikreder dilleri
Doyum olmaz sohbetleri
Erenlere selâm söylen

ALİ RIZA der kelamı
Gurbetlik açtı aramı
Sinemdeki bu yaramı
Saranlara selâm söylen

ÇAMŞIHI'YA GİDERSEM
Kısmet olur Çamşihî'ya gidersem
Gözüme Fatmana düzü görünür
Mübarek toprağa niyaz edersem
Karşıda bir şirin yazı görünür

Dokuz pare bir arada köyleri
Şemseddin sultandır ulu soyları
Bektaş-ı Veli'den gelir huyları
Kuduretten yeşil eli görünür

Coş eylemiş çalınıyor sazları
Oniki İmam'a var niyazları
Semah döner gelinleri kızları
Allı turnaların teli görünür

Kırkların meyine benzer demleri
Baş tacı ederler mihman canları
Coşup figan eder ağlayanları
Gözüne Kerbelâ çölü görünür

Kurban olam otağına yurduna
Doyamadım yiğidine merdine
Türküleri derman olur derdine
Bülbül gibi ahızarı görünür

ALİ RIZA eremedim sırrına
Gafil olup hor bakılmaz birine
Er evladı sığınmıştır pirine
Gâhi deli gâhi dolu görünür

AZİZ TOPRAK

Bibliyografya: Hüseyin Gazi METİN, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997, s. 344.

HEY ERENLER

Hey erenler bu ne haldir erkânsızdan şifa olmaz
Erkânsızlar mürşit olmuş ondan bize vefa olmaz

Ecdadımı irşat eden hünkâr gibi pirimiz var
Vilâyet sahib-i mutlakbalım gibi şifa olmaz

Rahmin ağıdır bunlar bize yolumuz çıkarttı düze
Zat sıfat güzel öze girmeyen Hakk'ı bilmez

Halife emanet vermiş abdalları çekmiş benden
Bir acî musahip bunda böyle cevru cefa olmaz

AZİZ TOPRAK aklın devşir zat sıfata mazhar taşır
Zat sıfat bir olursa böyle sırr-ı vefa olmaz

DERTLİ GULAM (XIX. Yüzyıl) Gölveran köyünde doğdu. Asıl adı Abidin. Sülalesi Çamşihioğlu olarak bilinmekte. İki gözü görmez idi. Şiirlerinde *Dertli Gulam* mahlasını kullandı. Yüzden fazla şiirinin bulunduğu söyleniyorsa da, şiirlerin bulunduğu defter kayıptır. **Bibliyografya:** İbrahim ASLANOĞLU, *Divriği Şairleri*, İstanbul 1961, s. 10.

Hak bir sevda verip aşka bıraksa
Akıbeti bizi yüze çıkarır
Arif-i Rabbihim ne bilsin ahmak
Arifler adamı düze çıkarır

Sevdaya düşürür billehi bizi
Şöyle bir yar sevdim götürmez nazı
Cana hayat verir gerçeğin sözü
Yalancı sürdükçe boza çıkarır

DERTLİ GULAM der ki sevdiğim Hak'tır
Şöyle bir yar sevdim manendi yoktur
Öyle bir güzel ki muhabbet çoktur
Muhabbet ettikçe naza çıkarır

EHLİSOYDAN (HÜSEYİN HİLMİ)

Çakırağa köyünde doğdu. Süleyman'ın oğlu.

Bibliyografya: Hüseyin Hilmi EHLİSOYDAN, *Çamşeyh Çeşmesi*, Sivas, 1960, s. 33. / Hüseyin Gazi METİN,, *Alevilikte Cem*, Ankara 1997, s. 341-343.

ÇAMŞEYH ÇEŞMESİ
Çamşih köyleri nasıl dersiniz
Sıralı Döldürler dağları âlâ
Kısmet olup gitsen sen onu görseñ
Özdür arazisi toprağı âlâ

Söğüdü kavağı yeşillik çoktur
Emsaline benzer bir daha yoktur
Dünyaya ün salan ozanı çoktur
Münever asilden cedleri âlâ

İnsanı konuşkan sohbet açarlar
Parayı sevmezler sanki saçarlar
Serleri çok hoştur içki içerler
İçtikleri kaçak rakısı âlâ

Evleri tertemiz değer Paris'i
Çamşih'a yaraşmaz sözün eğrisi
Güzeline benzer yoktur doğrusu
Mevlâm öz yaratmış güzeli âlâ

Her tarla boyunda çeşmeler akar
Çayırılık çimenlik gül gibi kokar
O zatlar mihmana çok iyi bakar
Muhabbet şakası sözleri âlâ

EHLİSOYDAN Çamşih elini söyler
Sözümde yalan yok efendi beyler
Şimdi harap oldu o güzel köyler
Döldür'ün önünde köyleri âlâ

DOSTLAR
Arz eyledim geldim size
Gördüm dostları dostları
Güler yüzle baktı bize
Gördüm dostları dostları

Hak aşkı gezdiren bizi
Temizdir müminin özü
Hece ayet söyler ağzı
Gördüm dostları dostları

Derindir içimde derdim
Şükür ki sizleri gördüm
Hak etti bizlere yardım
Gördüm dostları dostları

EHLİSOYDAN'ım yolumda
Uzak gezerim mel'unda

Birçok mihmanlar yanımda
Gördüm dostları dostları

ELİF ANA / ELİF EDNA (XX. Yüzyıl) Gürpınar (Çamoğa) köyünde doğdu. Sultan Yalıncağ Ocağına bağlı idi. Çakırağa köyüne gelin gitti. Bu evlilikten Ali ve Safiye adlarında iki çocuğu oldu. Kızını Yağbasan köyüne gelin verdi. Oğlu Ali İstanbul'a çalışmaya gitti. Senelerce evlat hasretiyle yaşadı. 1940'lı yıllarda vefat ettiği sanılıyor. Mezarı da Çakırağa'dadır. Çevresinde ufak tefek ve ince olduğu için *Küçük Elo* olarak tanındı. Dede kızı olduğundan Ana" lakabıyla da anıldı. Pek çok koşma ve destanı olmasına rağmen bunlar, ele geçirilemedi. Okur-yazar olmayan ve irticalen rahatlıkla şiir söyleyebilen Elif'in ustası yoktur. **Bibliyografya:** *Elif Anadan Oğluna, Adım*, 1 Mart 1931, s. 8. /Halil Sami ÖZEN, *Divriği'nin Yağbasan Köyünde Koçkatımı ve Davarın Yüzü Şenlikleri, Sivas Folkloru*, VI (75), 4.1979, s. 3. / Hüseyin Gazi METİN, *Alevilikte Cem*, Ankara 1997, s. 343. / Hasan YALINCAKLI, *Kul Himmet Üstadım*, Ankara, Tarihsiz, s. 148-149.

GELSENE

-Oğluna-

Yıllar önce sahibimi yitirdim
N'olur hayırsızım eve gelsene
Gözyaşımın viranemde oturdum
N'olur hayırsızım eve gelsene

Bekler oldum bir virane taşımı
Gözümünden akıttım kanlı yaşımı
Aralarda koydum yetim başımı
N'olur hayırsızım eve gelsene

Felek bana vermiş derdi mihneti
Namus'olan evlat bilir kıymeti
Nice bir beklersin sen bu gurbeti
N'olur hayırsızım eve gelsene

SULTAN YALINCAK

Sultan Yalıncağ'a baskın mı geldi
Uyumuşsun uyan Sultan Yalıncağ
laleler sümbüller boynunu eğdi
Uyumuşsun uyan Sultan Yalıncağ

Cüherliğe motorize kurdular
Ateş atıp baştakini vurdular
Çamşılı'na malumatı verdiler
Uyumuşsun uyan Sultan Yalıncağ

Yüklediler yükün çektiler dağa
Perişanlık düştü hastaya sağa
Bir telgraf çekem Alişan Beğ'e
Uyumuşsun uyan Sultan Yalınca

Seherin vaktinde uykuya daldı
Kâfir nokta döküp mahşere oldu
Sabi sübyanların ortada kaldı
Uyumuşsun uyan Sultan Yalınca

Aziz Efend'evi çeşmenin başı
Gözümden akıttım kan ile yaşı
Perişan eyledin kavim kardaşı
Uyumuşsun uyan Sultan Yalınca

ELİF EDNA divanına durunca
Didelir kan ağlar seni görünce
Sene gelip vakit tamam olunca
Uyumuşsun uyan Sultan Yalınca

FEYZULLAH ÇINAR (1937-1983) Gürpınar köyünde doğdu. Ali Haydar ve Altun'un oğlu. İki kere evlendi, biri kız olmak üzere dört çocuğu oldu. Ankara Büyükşehir Belediyesinde işçi iken, Kurtuluş parkında geçirdiği kalp krizi sonucu öldü. İlkokulda iken saza başladı ve bu alanda oldukça ilerleme kaydetti. Geçimini saz ve deyiş söylemeyi düşündü. Genç yaşlarda, önce İstanbul, sonra Ankara'ya gitti. 1960'ta "Fazilet" adında ilk plağını doldurdu. Toplam dört adet uzunçalar, altmış kadar kırk beşlik plak ve kırktan fazla kaset doldurdu. 1968'de Prof. Melikoff ile Fransa'ya ve diğer Avrupa ülkelerine gitti. Onunla birlikte müzik ve Alevilikte Ayin-i cem konularında konferans ve konserler verdi. Daha ziyade Pir Sultan, Hatayî, Kazak Abdal ve Seyranî gibi âşıklardan usta malı deyişler okuyan Çınar'ın, şiirleri, sayıca az olup teknik yönden zayıftır. Şiirlerinde mahlas olarak adını kullandı. **Bibliyografya:** *Halk Ozanlarının Sesi*, S. 5, Aralık 1993, s. 65-66; Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997, s. 345-348; *Halk Ozanları ile Mamak*, Ankara, 1997, s. 214-220.

DÖRT BÜYÜK

Şu dünyada en kuvvetli dört büyük
Akıl fikir ilim bir de çalışmak
Yer yüzünde her kuvvetin sahibi
Akıl fikir ilim bir de çalışmak

Komşunun yaptı(ğ)na ne güzel deme
Sen aynı insansın ona imrenme
Yapılan işleri keramet sanma
Akıl fikir ilim bir de çalışmak

Atom denen kuvvet bir maden idi

Topraklar altında hep yatar idi
Bunu atom diye kim icat etti
Akıl fikir ilim bir de çalışmak

Yıllar yılı işte budur feryadım
Dostların dilinde söylenir adım
FEYZULLAH'ım dört esasa bağlandım
Akıl fikir ilim bir de çalışmak

LANET
Bozuk düzen devam etsin
Diyen bensem bana lanet
Gay-ı meşru milyonları
Yiyen bensem bana lanet
Yiyen sensen sana lanet

Vatanda kalmadı dirlik
Olmaz olsun böyle birlik
İpek kumaş rugan terlik
Giyen bensem bana lanet
Giyen sensen sana lanet

Vatan çiftliğim diyerek
Fakir halkı çığneyerek
Viski içip et yiyerek
Doyam bensem bana lanet
Doyan sensen sana lanet

Ne söylesem azdır sana
Çün değilsin halktan yana
Burjuvalar kervanına
Uyan bensem bana lanet
Uyan sensen sana lanet

FEYZULLAH'ın dolmaz kabı
Çıktı hazinenin dibi
Memleketi soğan gibi
Soyan bensem bana lanet
Soyan sensen sana lanet

BU MU SOSYAL ADALET
Görmedik kimseden vefa
Derdimize yoktur deva
Ele sefa bize cefa
Düştü sosyal adaletten
Düştü kardaş bu düzende

Vücudumuz bitkin artık
Ellerimiz çatlak yarık

Ele çizme bize çarık
Düştü sosyal adaletten
Düştü kardaş bu düzende

Yalan söze olduk sağır
İçimize girdi kahr
Ele villa bize ahır
Düştü sosyal adaletten
Düştü kardaş bu düzende

Altımızda yoktur döşek
Derdimizi kimedeşek
Ele taksi bize eşek
Düştü sosyal adaletten
Düştü kardaş bu düzende

FEYZULLAH'ım deme şükür
Şükür diyen kaldı fakir
Ele altın bize bakır
Düştü sosyal adaletten
Düştü kardaş bu düzende

HÜSEYİN GAZİ METİN (1941-) Şahin köyünde doğdu. Mahmut ve Hatice'nin sekiz çocuğundan biri. İlkokulu köyünde okudu. Ortaokula gittiyse de başındaki yara yüzünden ikinci sınıfta ayrılmak mecburiyetinde kaldı. Köyde çobanlık ve rençperlik yaptı. Bir ara halasının oğlu Feyzullah Çınar'la İstanbul'da hamallık yaptı. Askerlik sonrası Divriği maden işletmelerine işçi olarak girdi. Sendika işleriyle meşgul oldu ve bu alanda üst konumlara kadar yükseldi. 25 yıl çalıştıktan sonra emekli oldu. Evli ve dört çocuk babası. Saza ve âşıklığa yönelmesinde Battal Karababa, Ali Metin, Mehmet Ali Karababa, Mahmut Erdal ve Feyzullah Çınar'ın büyük oranda etkisi oldu. Genellikle sosyal konularda şiir yazdı. Şiirlerinde Çoğu defa *Gazi Metin*, bazen de *Hüseyin Gazi* yahut *Metin* mahlaslarını kullandı.

Bibliyografya: Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997,, s. 357.

DARILMA CANIM DARILMA
Yalan dünya benim deyi
Kurulma canım kurulma
Kayıp oldu emmi dayı
Darlıma canım darılma

Kurt koyuna komşu oldu
Baş köşede yerin aldı
Oturacak yer mi kaldı
Görülme canım görülme

İyilik gitmez hoşuna
Kendini yorma boşuna
Düşme kaçanın peşine
Yorulma canım yorulma

Alırsan nasihat sana
Belki deli dersin bana
Dost deyip de her insana
Sarılma canım sarılma

Dikkat eyle gelme tuşa
Kafanı vururlar taşa
Gafil düşüp bir kalleşe
Vurulma canım vurulma

GAZİ METİN sazın çalar
Arif olan sözden alır
Herkes sığarını bulur
Kırlma canım kırılma

ASKERE GİDİŞ DESTANI
Divrik şubesinde sünüsüm aldım
Saat on iki de trene bindim
Çok zaman geçmedi Güneş'e geldim
Askerim gurbete gidiyim ana

Tekke'ye varınca ceddimi gördüm
Dönüşte kurbanım var sana dedim
Eşimi dostumu sılada kodum
Askerim gurbete gidiyim ana

Sivas'a varınca tam akşam oldu
Helvanın tavuğun zamanı geldi
Tren de suyunu bakımın aldı
Askerim gurbete gidiyim ana

Hiçbir yere sığmaz garibin başı
Kayseri'ye vardım sabaha karşı
Durmadan akıyor gözümün yaşı
Askerim gurbete gidiyim ana

Kayseri'den çıktım geldim Ankara
Küçük yaştan beri yüreğim yara
Mevlâ'm analara sabırlar vere
Askerim gurbete gidiyim ana

Eskişehir Adapazar İzmit'i geçtim

Dağ tepe demeden yel gibi uçtum
Son durak Haydarpaşa'ya düştüm
Askerim gurbete gidiyim ana

Yeter GAZİ METİN âşık olursun
Birgün gelir tezkireni alırsın
Her zaman ağlamaz birgün gülersin
Askerim gurbete gidiyim ana

BU GECE

Bir güzele gönöl verdim gezerim
İncecik boyunda kaldı nazarım
Gerdanına liraları dizerim
N'olur gülüm mihman eyle bu gece

Evin kapın yoksa çadırda kalam
Ekmek suyun yoksa çadırda ölem
Darılma sözüme kız kurban olam
N'olur gülüm mihman eyle bu gece

Gayet de güzelsin düşmanın çoktur
Derdime bir çare bulamaz doktor
Can canı severse günahı yoktur
N'olur gülüm mihman eyle bu gece

HÜSEYİN GAZİ'yim yanarım sana
Ölüyom ceranım ne dersin bana
Kırarsan sözümü kıyarım cana
N'olur gülüm mihman eyle bu gece

VAY GARİP ANAM

Dokuz ay karnında gezdirdin ana
Nice zahmet ile geldim bu güne
Malın canın kurban ederdin bana
Başa bir hal gelse vay garip anam

Beşiğimle tarla tarla dolaştın
Usanmadan gece gündüz çalıştın
Yavrularım diye ne hale düştün
Ne olur biraz da uy garip anam

Kendin telef gezdin bize giyirdin
Aç susuz yattın da bizi doyurdun
Azrail'e karşı koydun kayırdın
Çelikten yapılmış yay garip anam

Yavrularım diye belini büktün
Saçını ağarttın dişini döktün
Ayrılık gelince hemen de çöktün
Olanca emeği zay garip anam

Seni tanır Çukurören yaylası
Kulağımda durur anamın sesi
Anam göçtü harap oldu hanesi
Bize zindan oldu köy garip anam

HÜSEYİN GAZİ'yim anam Hatice
Analar üstündür yüceden yüce
Sırtıma alsam da götürsem Hac'a
Ödenmez emeğin hey garip anam

GELİN CANLAR BİR OLALIM

Bütün insan mutlu ola
Neşe dolu günler gele
Bülbül hasret gonca güle
Gelin canlar bir olalım

Aylar geçer yıllar gelir
Her geçen gün ömür alır
Ayrı gezme yazık olur
Gelin canlar bir olalım

Geçen günler geri gelmez
Çalışan insan aç kalmaz
İnsan birdir ayrı olmaz
Gelin canlar bir olalım

Hep beraber çalışalım
Süperlere ulaşalım
Füze ile dolaşalım
Gelin canlar bir olalım

Laik düzen cumhuriyet
Yaşat onu göster gayret
İkilikten doğar nefret
Gelin canlar bir olalım

GAZİ METİN'in sözünde
İnsanlık varsa özünde
Sınıfsız toplum izinde
Gelin canlar bir olalım

GÖRDÜM BEN

Kurbanımı kestim tekkeye vardım
Medet mürvet diye darına durdum
Yalvarı-yakarı kazmayı vurdum
Htseyin Abdal zati piri gördüm ben

Beş kişi kazmayı küreği aldık
Sanki bir hayale ummana daldık
Dağ gibi koç yiğit şaşırık kaldık
Sanki ses verecek diri gördüm ben

Pirin divanında eli bağladık
Hizmetine geldik deyi ağladık
Söküp kefenleyip niyaz eyledik
Ebedi çürümez eri gördüm ben

Yanı başındaydı pirimin eşi
Kudret kaleminde çekilmiş kaşı
Nur cemale şaşa kaldık beş kişi
Fatma Anamız'ı sırtı gördüm ben

Duyan işitenler bir rüya sanar
Şüphe getirenin ocağı söner
Aşkî içerimde ebedi yanar
Can gözüm açıldı narı gördüm ben

Evlâdı talibi tekkeye gelir
Sıdkile çağırın nasibin alır
Hüseyn Abdal diyen mahrum mu kalır
Teberi elinde huri gördüm ben

(Ey) GAZİ METİN Hak insanda derler
Gerçek çürümezmiş erenler pirlere
Doğmuş Çamşihî'nda bir güneş parlar
Horasan'dan gelen nuru gördüm ben

BAYRAM GÜNÜ

Bayram geldi bayram geldi
Fakir ağlar bayram günü
Zengin baba neler aldı
Fakir ağlar bayram günü

Fakirin bayramı olmaz
Evine kimsesi gelmez
Çocukların yüzü gülmez
Fakir ağlar bayram günü

Düğün bayram zengin işi

Giyerler kutnu kumaşı
Un herlesi gözün yaşı
Fakir ağlar bayram günü

Zengin içer dolu masa
Fakirleri sardı tasa
Evde tavuk yok ki kese
Fakir ağlar bayram günü

METİN sözün gider güce
Zengin olsam gitmem Hacc'a
Yardım et fakire aca
Fakir ağlar bayram günü

FİLEM DOLMAZ
Cepte param elde filem
Bu devirde aç mı kalam
Bakkal gibi sana selâm
Para bitti filem dolmaz

Pahalılık aldı gitti
Bire alan beşe sattı
Aylığımı file yuttu
Para bitti filem dolmaz

Fakirim ambarım file
Dünyada çekerim çile
Bakkal dedi güle güle
Para bitti filem dolmaz

Çarşı pazarı dolaştım
Kasaplardan uzak kaçtım
Yarım file eve düştüm
Para bitti filem dolmaz

Birlikte yapalım hesap
Daha bakkal ile kasap
Oyumuzu çalan ahbap
Para bitti filem dolmaz

GAZİ METİN file ile
Geçti günüm çile ile
Farkım nedir köle ile
Para bitti filem dolmaz

HAKKI İBRAHİM ŞAHİN
(Öğretmen)

Bibliyografya: Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997,, s. 354-355.

DÖLDÜR DAĞLARI

Döldür dağlarında keklükler öter
Bin bir renk çiçeği burnumda tütür
Her yiğit gönlünde bir güzel yatar
Aman dağlar yaman dağlar kar dağlar

Döldür'ün yolları inceden ince
Gödüklü Pınarı ne de serince
Püfür püfür acı poyraz esince
Keklik dağlar yosun dağlar yar dağlar

Döldür'ün baharı ne de geç gelir
Arı gelir çiçek gelir güç gelir
Duman gelir bulut gelir taç gelir
Yaban dağlar zalim dağlar mor dağlar

Döldür'ün başını bulutlar sarmış
Âşık varmış özlem varmış sır varmış
HAKKI ŞAHİN burda bir turna vurmuş
Çiğdem dağlar nevrüz dağlar al dağlar

HASAN ŞAHİN

(Öğretmen)

Bibliyografya: Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997,, s. 354-355.

BİZİM KÖYLER

Çamşılı köyleri sıra sıralı
Şu Döldür dağları karlı boralı
Ne kadar gülsem de yürek yaralı
Gurbet bana ben gurbete uymadım

Gözümün önünde çeşme başları
Uzaktan oynasır yarin kaşları
Sadık olmasa da gizli aşkları
İçim söyler ben köyüme doymadım

Çıksam Fatmana'ya görülür köyler
Oturur burada ağalar beyler
Uzakta çobanlar türküler söyler
Türkü bana ben türküye doymadım

Vardım Gödüklü'ye yeller ne güzel
Çevre al al olmuş güller ne güzel
Şirince konuşan diller ne güzel
Yayla bana ban yaylaya doymadım

Gürpınar köyünde otur saz eyle
Atanın yurdunda bir niyaz eyle
HASAN ŞAHİN tatlı tatlı söz eyle
Köyüm bana ben köyüme doymadım

HASAN YALÇIN: (1943-) Gölveren köyünde doğdu. Battal Babo'nun oğlu. Çocukluğu köyünde geçti. On yedi yaşında evlendi ve gurbete çıktı. Dört çocuk babası. Şiirlerinde hasan mahlasını kullandı. saz çalmasını bilmemekte.
Bibliyografya: *Yeni Şiirler Yeni Şairler, Çamşık-Halk Kültürü Dergisi*, S. 1, Ankara, Ocak 1994, s. 24.

SÖYLEMESEM DE
Sırrım açmak için eli yolundan
Eğleşem gülerler eğleşem de
Gücüm yettiğince kendi dilimce
Söylesem gülerler söylemesem de

Hep yarım bıraktım bütün işimi
Bilmem nerelere vuram başımı
Çileler bırakmaz oldu peşimi
Ağlasam gülerler ağlamasam da

Bir türlü bilmedi yar ahvalimi
Gelip de sormadı bir gün halimi
Saçlarıyla ayağımı elimi
Bağlasam gülerler bağlamasam da

HASAN'ım hayatta kaçır olmuşum
Dosttan düşmanımdan kaçır olmuşum
Derdimi herkese açır olmuşum
Söylesem gülerler söylemesem de

NERDE KALIR SIN
Sorgu sual etsem var ahvalinden
Sen nerde oturur nerde kalırsın
Acep görse anlar m'ola halimden
Od düşmüş yarımı nerde sararsın

Anlatsam halimi derman olur mu
Gel desem yanıma bilmem gelir mi
Çektiğim acılar nedir bilir mi
Yarama merhemi nerde bulursun

Desem ki yaramın dermanı sende
Ölsem mi kalsam mı fermanım sende
HASAN der tahammül kalmadı bende
Sen görmezsen tanrı halim görür mü

HAŞİM KARABABA

ZALİM ALMANYA ALMANYA
Yaktın beni kül eyledin
Zalim Almanya Almanya
Bir çoğunu del'eyledin
Zalim Almanya Almanya

Köle gibi çalıştırdın
Her yemeğe alıştırdın
Kadın erkek karıştırdın
Zalim Almanya Almanya

Anadolu'm sana selâm
İsterim Çamşih'a gelem
Korkarım ki burda ölem
Zalim Almanya Almanya

Naziler yine çoğaldı
Sokaklar meydanlar doldu
Gençliğim sende felç oldu
Zalim Almanya Almanya

Çamşihı'dan uzak düştüm
Fakirlikle hep savaştım
Ben senin elinde şaştım
Zalim Almanya Almanya

HAŞİM BABA durmaz ağlar
Gözyaşım sel oldu çağlar
Hasret kaldım perde dağlar
Zalim Almanya Almanya

Bibliyografya: Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997, s. 357.

HATİCE MİHRAP : Yüzyılımızın başlarında Divriği'nin Divriği'nin Başören köyünde doğmuştur. Çok güzel olduğu için köy gençlerinin sık sık rahatsız etmeleri dolayısıyla babası zorla Mahmut Kâhya ile evlendirmiştir. Ne var ki ertesi gün Hatice tekrar babası evine gitmiştir. Aradan bir yıl geçmeden 16-17 yaşlarındayken seferberlik zamanında vefat etmiştir. Şiirlerinde Hatice Mihrap mahlasını kullanan Hatice'nin herhangi bir ustası yoktur.

Bibliyografya: İbrahim ASLANOĞLU, **Divriği Şairleri**, İstanbul, 1961, s. 33-35.

*Sabahtan Şahımın nuru doğuyor
Doğmaz ise yarelerim sağılmaz
Derdimin dermanın Hak'tan isterim
Vermez ise yarelerim sağılmaz*

*Hak'tan dergâhına yazımı yazsa
Gönlüm de pirini arasa gezse
Şah-ı Menrdan Ali halimi sorsa
Sormaz ise yarelerim sağılmaz*

*Cehenneme girsem yakar nar beni
Hacı Bektaş Veli gönlüm sultanı
Çağırınca yetişesin Ya Ali
Görmez ise yarelerim sağılmaz*

*On'ki İmamlara niyaz bend oldum
Ali'yi görünce kül oldum yandım
Kırkların ceminde irfane girdim
Girmez ise yarelerim sağılmaz*

*HATİCE MİHRAP'ın pire niyazı
Hak da kabul ede dergâha bizi
Ali'nin alnında zühre yıldızı
Doğmaz ise yarelerim sağılmaz*

HÜSEYİN ABDAL: XVII. Yüzyılda yaşadı. Hacı Bektaş Dergahının 4. post sahibi Kara Halil Baba'nın oğlu. Divriği'nin Güvenkaya köyünde dergahını açmış, orada yaşamıştır. 1996'da ona gönülden bağlı Çamşıhlılar tarafından tekkesindeki mezarından çıkarılarak hanımının naşı ile birlikte döldür dağındaki Gödüklü bölgesine defnedildi. Burada ayrıca, Hüseyin Abdal adına cem evi yapıldı. Elimizde sadece bir şiiri bulunmakta. Bunun yanında Çamşılı'nın yaşlıları aşağıda Muhlisî adına kaydettiğimiz şiirin Hüseyin Abdal'a ait olduğunu söylemekte ve son dörtlükteki ilk mısranın "Haydar Hüseyin'im içtim bir dolu" şeklinde olduğunu beyan etmekte.

GEREKTİR

Sekiz uçmak kapısında seyret cennet şehrini
Pirsizin piri şeytandır durma yalancının darına

Kul ol kulluk kapısına yazıla defterine
Kul gulama gulam kula bağlı olsa gerektir

Hüseyinler kapısında her eriyle abdal ol
Sen abdala abdal sana bağlı olsa gerektir

Ey HÜSEYİN abdal ol da Hak yoluna kaza kıl
Enelhakk'ı rehber bil insan kul olsa gerektir

HÜSEYİN : (1908-5.3.1953) Asıl adı Hüseyin Karababa. Dişbudak köyünde doğdu. Pengögüller sülalesinden. Hasan'la İnci Hanım'ın oğlu. Üç yaşında iken babasını kaybetti. Annesi ikinci evliliğini yapıp başka bir köye gitti ve orada bir erkek çocuk doğurduktan sonra vefat etti. Hüseyin'i amcası Ali büyüttü. Harhangi bir tahsil görmedi. Hüseyin, on sekiz yaşında Mamoğa köyünden Hüseyin Kâhya'nın Tamam adlı kızıyla evlendi. Arıcılıkla uğraştı. Büyük oğlu Hasan'ın Kore'ye gitmesi kendisini ve hanımı Tamam'ı üzüntüye boğdu. Hatta etrafa Hasan'ın Kore'de öldüğü haberi yayıldı. Bu acıya Tamam Hanım daha fazla dayanamadı ve kırk dört yaşında vefat etti. Cenazesinin kaldırılacağı gün köye oğlunun iki mektubu geldi. Mektuplar okunmadan kefeneye sarılıp cenazeye birlikte mezara konuldu. Bütün bunlar Hüseyin'i güçsüz bıraktı. Köyünde vefat etti.

Âşık Hüseyin, saz çalmaya küçük yaşlarda başladı. Dayısı olan Hüseyin, annesi ve babasını kaybettikten sonra, kendisini avutması için bir saz aldı. Sesi güzeldi. O da zamanla iyi saz çalmada ustalaştı ve zamanla şiir söylemeye başladı. Genellikle olaylar ve inancı üzerine şiir söyledi. Şiirleri kendisi tarafından bir deftere kaydedilmişse de bu defter zamanla kayboldu. Bugün, on beş kadar şiiri biliniyor. sayısız şiirlerinde mahlas olarak adını kullandı. Ancak bazı şiirlerinde mahlasla yer vermedi. **Bibliyografya: Çamşılı-Halk Kültürü Dergisi**, S. 1, Ocak 1994, s. 20-23.

ÇAMŞIHI'NDAN ÇIKTIM
Çamşılı'ndan çıktım kapına geldim
Hacı Bektaş dergâhına varınca
Uzağında değil yakına geldim
Hacı Bektaş dergâhına varınca

Abdal Musa, Balım Sultan gelirler
Hüseyin Abdal'la birlik olurlar
Bizleri de arasına alırlar
Hacı Bektaş dergâhına varınca

On İki İmam'ın sürdük izini
Bir olduk cemlerde gördük yüzünü
Pir Sultan, Veysel'le çaldık sazını
Hacı Bektaş dergâhına varınca

On İki hizmetin birini aldık
Erler evliyalar sırrına erdik
Gönül Hakk'a verdik derine daldık
Hacı Bektaş dergâhına varınca

Âşık HÜSEYİN'im yüzüm sürseydim
Varip huzurunda dara dursaydım
Beni Yaradan'a varıp sorsaydım
Hacı Bektaş dergâhına varınca

ÇARIK

Yeni diktim hevesliyim
Ayağımı sıkma çarık
Hele güle güle giyim
Ayağımı sıkma çarık

Yüzdük seni biz bir tenden
Çok sıkarsın aslın gönden
Başka yok ayrılmam senden
Ayağımı sıkma çarık

İslamıştım uzamıştın
Daha sıkmam söz demiştin
Ne çabuk gözden düştün
Ayağımı sıkma çarık

Sırımınla dikilirsin
Eskir eskir sökülürsün
Kuru günde bükülürsün
Ayağımı sıkma çarık

Yırtılınca çitenirsin
Fakirleri iy'tanırsın
Sen kendini ne sanırsın
Ayağımı sıkma çarık

Bıktır HÜSEYİN'i bıktır
Atsam seni başka yoktur
Sıktır babam hele sıktır
Ayağımı sıkma çarık

DUT AĞACI

Ağaç ne yaparsın sence
Büyüyorum ince ince
Hafif de rüzgâr esince
Irgalanır sallanırım

Ağaç ne yapalım sana
Kesip yatırmayın bana
Kıyman zarar vermen bana
Yetişirsem çimlenirim

Özelliğın nedir söyle
Çiçekler açarım böyle
Çeşitli meyvem var öyle
Yağmur alır nemlenirim

Bir dalın kesersek n' olur
Yaprağım sararır solur
Üzüntüm çok büyük olur
Çok sızlanır gamlanırım

Daha cevaplandır sorum
Vatanı yeşil korum
Havayı temizliyorum
Al yeşile güllenirim

Anlat âşık seni dinler
Tam zamanında kesseler
Ben neler olurum neler
İşlendikçe zamlanırım.

KADER

Kaderile muhakemem var benim
Bana edeceğin bu muydu kader
Her nereye gitsem kestin uğrumu
Beni öldürmek mi maksadın kader

Pek şiddetli kement attın eğnime
İnsaf edip hiç bakmadın halime
Adet olsa sen geçersin elime

Valiye hakime düşürmem kader

Zaten ben ağlarım gözlerim yaşlı
Allah evlat verdi hep açık başlı
Ele çuha verdin önü nakışlı
Bize boş ekmeği çok gördün kader

İşimde gücümde kaldım avara
Nerde karnım doysa vatanım ora
Bu yıl ki ekinim hep ara ara
Göğ iken içinden yoldurdun felek

Âşık HÜSEYİN usandım candan
Bir dakika da ben tutsaydım yakandan
Bir keçi verdiler İkiz Osman'dan
Yedirmedi munda eyledin kader

KORE SAVAŞI

Beddua etmişim hemen mi tuttu
Doğruladı gitti sözüm ok muydu
Dalımı kolumu kırdın söylettin
Kadersiz yaşamak bana çok muydu

Bilmem ki Kore'de işimiz nedir
Kısmetse ekmeği burada yedir
Beni söyletmişsin iyi şey dedir
Başka söyleyecek sözüm yok muydu

Hüseyin Abdal'a havale eyledim
Sağ gidesin sağ gelesin söyledim
Bilmiyom ki ben feleğe neyledim
Bu hallere düşmek bana hak mıydı

HÜSEYİN ABDAL'ım gel beni dinle
Koru Hasan'ımı derdimi anla
Öküzümü alam gelem kurbanla
Yiyen dua etsin herkes tok muydu

Âşık HÜSEYİN'im yoktur tutarım
Çok dertliyim bir odada yatarım
Dertlerime yeni dertler katarım
Çamşılı'nda benim gibi tek miydi

KARABABA (BATTAL) (Ölümü 1953)

Şahin köyünde doğdu. Âşık Mehmet Ali karababa'nın babası.

Bibliyografya: Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997, s. 341-343.

EFENDİ

Biri dağda biri bağda
Çok konuşma dur efendi
Sonra sana deli derler
Kıymetini bil efendi

Gel meclise topluma uy
Ağır ol da kelâmı duy
Boş kafana bir şeyler koy
Bilmediğin sor efendi

Vefasız dostlara yanma
Her duyduğun söze kanma
Sen kendini alim sanma
Elde neler var efendi

Kömüş doyar obur doymaz
İpeğe çul yama uymaz
Bakan körlük kulak duymaz
Anlaşması zor efendi

Hergün başka telden çalar
Dertsiz başın derde salar
Bazı insan hayvan olur
Uzat yesin pür efendi

Düşünmeden sözü atma
Topal ileri gitme
Deli ile sohbet etme
Başın derde kor efendi

KARABABA budur hali
Meyve vermez kara çalı
Arıyorsan doğru yolu
İlme kafa yor efendi

KARABABA (HACI İBRAHİM) Dişbudak köyünde doğdu. Saz sazı yok.
Bibliyografya: Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997, s. 356.

KÖR BAKANLAR
Yuhlar olsun hepinize
Atatürk'e hor bakanlar
Çörelendi başımıza
Çağdaşlığa Meydan sizin olmayacak
Halifelik gelmeyecek
Yanınıza kalmayacak
Laikliğe kör bakanlar

Sizi gidi düzenbazlar
Geri giden beynamazlar
Yaksan da çalacak sazlar
Aydınlığa hor bakanlar

KARABABA zulüm bize
Dünya bana cennet size
Yorulmadan üstünüze
Geleceğiz kör bakanlar

KUL BUDALA: (XVII. Yüzyıl) Şahin köyünde doğdu. Hakkında çok az şey biliniyor. Asıl adı İsmail. Bektaşî itikadı ile söylediği şiirlerin yanında sosyal konulu şiirlere de yer verdi. Şiirleri muhteva yönü ile oldukça kapsamlı. İyi saz çaldığı biliniyor.

Cahit ÖZTELLİ, **Bektaşî Gülleri**, İstanbul, 1973, s. 306, 356.

KARA
Seherde uğradım ben bir güzele
Güzel dedim zülüflerin ne kara
Korkarım ki elâ gözler göz ala
Gözler sürmeli kaşların ne kara

İsmi çıkıp âlemlerde öğüle
Dudu kumru haber vermiştir güle
Seher davlumbazı her dem döğüle
Zülûf çevgan yanakların ne kara

.....(Eksik)
İki gözüm doldu kanlı yaş ile
Dostum kumaşın uydurmuş yeşile
Ne aldır ol ne kırmızı ne kara

Ne ziba yaratmış Yaradan Gani
Sel oldu aktı gözlerimin kanı
Gel bana rahmeyle mürüveet kâni
Ben söylerim ne ak söyler ne kara

BUDALA'm der neylerim ben malı
Sohbet ile bulmuşum bu kemali
Mahbup derler gösterem gül cemali
Ne yağmura ne güneşe ne kara

BÜLENT, s.
NEFES

Bülbül oldum gülistanda şakım
Öz bağında biten gül neme yetmez
Süleyman'ım kuş dilinden öterim
Bana ta'lim olan dil neme yetmez

Derviş oldum pîr eteğin tutarım
Hakk'a doğru çekilmiştir katarım
Baykuş gibi garip garip öterim
Issız virâneler çöl neme yetmez

Aşk kitabın ele aldım yazarım
Dâim Hakk'a doğru meylim nazarım
Neme gerek dağ başında gezerim
Ol kerime giden yol neme yetmez

Bu dünyanın n'olacağı ma'lumdur
Bu sırrın aslına inen Ali'mdir
Az yaşa çok yaşa sonu ölümdür
Bana hırka ile şal neme yetmez

BUDALA'm sırrına kimseler irmez
Tevekkül malını erteye koymaz
Kişi kismetinden ziyâde yemez
Bana kismet olan mal neme yetmez

Elime aldım kalemi
Seyrettim cümle âlemi
Ârifler seçer kelâmı
Güher incilmez incilmez

Dünya tebdil düzen olmuş
İkrarından bezen olmuş
Her tâlib bir hezan olmuş
Yunsan incilmez incilmez

Öyle kalın uyruğun
Sorın evliya buyruğun
Kırksan yalın (!) kuyruğun
Koca gencelmez gencelmez

Bu yollarda olmaz yalan
İmanını verme talan
Yorulup da yolda kalan
Hergiz dincelmez dincelmez

BUDALA'm dir ki bilin
Dinleyin sesin bülbülün
Vakti geçince bir gülin
Solar koncalmaz koncalmaz

Üç huruf ile bir nokta dört kitap ondan çıkar
Elif mimden ayıran o kezzab dinden çıkar
Üstü vay hikmetini değme bir can anlamaz
Ziya verir Şems kamer mâhi-tâb andan çıkar

Ârif-i Billah olanlar seçen ağdan karayı
Elifte hey dalı gören sarar yarayı
Dost cemâlin hor görenler gönlüm saray
Hattı iş bu hesabı vavdaki nundan çıkar

.....esrarını okur ârifler bilir
Ehl-i Peygamberin ikrarın Şeytan alır
..... gönül dostunu bulur
Cümle mahlukın atası kâf ile nundan çıkar

.....ise doğru raha gel beri
Nasib veren eli gözet gezme arada serseri
..... harfoldu cümle varı
Birisı kaymakamdır miftahı lamdan çıkar

BUDALA tefekkür olma gözle dostun yolunu
Künt-i kenze nazar iden bilir ednâ halini
Pâ ile çâr eyle ka o gösterir yolunu
Ehl-i hakikât madeni câvidan andan çıkar

NURAN BAYGÜL

BUDALA

Yügrük olur gönül kuşu

Evliyâ söyletir taşı
İrfanını bilen kişi
İrfanda niyaz iylesin

Ali yoludur, yolumuz
Hak'ka malûmdur hâlimiz
Dâim irfandadır dilimiz
İrfanda niyaz iylesin

Ala güzeli arayanlar
Ahdı bütün koç yiğitler
Yeryüzünde biten otlar
Eyzan

Hacca giden can hacılar
Görmesin ağrı, acılar
Dul oğlu müslüm bacılar
Eyzan

Dir BUDALA'm dünya fani
Viren alur bir gün canı
Kusura kalmasın Ali
İrfanda niyaz iylesin

Dir BUDALA'm oldu tamam
İşte geldi sahib zaman
Şeyh Safi,yan Oniki İmam
Eyzan

BUDALA İSMAIL

Cihân hevâ iken melek hulk etti
Cemâlinden yaktı nar geldi, geçti
Cebrâil yarattı üstâdın sordı
Dehâna dönüldü dur geldi, geçti.

İcâzet istedi pîrini açtı
Doksan bir yıl müdam havada uçtı
Cebrâil'in gözine bir kubbe açtı
Uğruna rehnüma, nûr geldi, geçti.

Cebrâil üstâddan sabağın aldı,
Nâz, niyaz eyledi dergâha geldi
Pirine rahmet demek ol zaman kaldı
Hünkâr-ı salipten meğer sır geldi, geçti.

Sıçradı kaddemin basınca ferşa

Elifitaç başında ol arşa
Feriştahlar baş indirdi Bektaş'a
Yekta dü cihânda bir geldi geçti.

Zülfikâr ile talib olan Ali'ye
Biat itmez Hacı Bektaş Veli'ye
Tab'ii.....süfyan kuluya
Anter şu cihânda kör geldi, geçti.

Ârif ehl-i Beyt'e ikrâr yetirdi
Onların tahtına sultan oturdu
Kimi şehvet ile kendin yitirdi
Kimisi pinhana dir geldi, geçti.

İSMAİL'in bu sözlerin alana
Tekebbür emeğin virmiş talana
Çar gâmir şeş Cihânda bilene
Hünkâr Hacı Bektaş pîr geldi, geçti.
10/28-29

NECATİ DEMİRCAN

BUDALA

Kömür gözlüm bana dertlerin çoktur
Çık bir yol salın ki andan gideyim
Hayli demdir seni gördüğüm yoktur
Çık bir yol salın ki andan gideyim

Çıkıp çıkıp yolları bağlama
Ciğerciğim aşk oduna dağlama
Gidi kömür gözlüm beni eğleme
Çık bir yol salın ki andan gideyim

Gideceğim yollar kıştır borandır
Gidiyorum geleceğim gümandır
Yardan ayrılmışım hayli zamandır
Çık bir yol salın ki andan gideyim

Gideceğim yollar yollu yokuşlu
Ak gerdana çifte benler nakışlı
Üsküfün eğdirmiş şahin bakışlı
Çık bir yol salın ki andan gideyim

BUDALA' m eydür ömrümün varı
Canımın cananı gözümün nûru
Ben gidenden sonra var sarın yârı
Çık bir yol salın ki andan gideyim

7/121-121

Hazret-i Hızırselem göndermiş
Oturduğu postu pâk etsin deyu
Muhammedkandilden indi buyurdu
Yediği lokmayı hak etsin deyu

Giyip yediği meydanı erle
Yolu doğru tut da erkânı birle
Kimi talip olmuş kimisi pîrle
Onu birbirine kat etsin deyu

Katardan ayrılmış bir devesi var
Cemde kabul olmuş bir duası var
Bin katar devede bir devesi var
Elinde ileriye çak etsin deyu

Kurbanlık koyunu sürüden seçme
Aç otur keçinin sütünü içme
Direksiz köprüyü uğrayıp geçme
Onun temeli yok yık etsin deyu

Bir kişi rehber gidemez ise
Rehber buyruğun tutamaz ise
Hakk cem'ine meyil katamaz ise
Yükü saman çaya dök etsin deyu

BUDALA' m der cehennemın ateşi
Rehber bağlıdır talibin başı
Müdara ile yola gitse bir kişi
Yeri cehennemdir dık etsin deyu

DÜRDANE
BUDALA İSMAİL

RİCANAME

Yine bir zulumat çöktü serime
Hünkar Hacı Bektaş Veli gel yetiş

Elim ermez yaranıma eşime
Balım Sultan Kızıl Deli gel yetiş

Efendimsin sana döndüm yüzümü
Dermana gönderem yavru bazımı
Balım Sultan ayırma körpe kuzumu
Şah Kalender Balım Sultan gel yetiş

Bilemedim nere gider yolumuz
Kusur bizim bağladılar kolumuz
İllâ feta kan ağlıyor dilimiz
Şah Hasan'ım Kadıncık Dolu gel yetiş

İnkâr olan Hakk'ı sevip kul olmaz
İnsafı yok merhameti var olmaz
Sayık sadık ehl-i beytten yâd olmaz
Kerbelâ'da yatan şehit gel yetiş

BUDALA İSMAİL umudum Balım
Boğazım zincirde nic'olur halim
Mürvet hey erenler gayrete gelin
Yedi iklim bekçisi Ali gel yetiş
431

KARABABA (BATTAL) (1893?-1953) Şahin köyünde doğdu. Hakkında bilinenler çok az. Divriği, kangal, Malatya, Arguvan ve Akçadağ'da dedelik yaptı. Yedi oğlu vardır. Bunlardan Mehmet Ali, Haşim ve Hacı İbrahim Karababa da saz çalıp şiir söyleyebilen âşıklardır. Bedenen iri cüsseli, ahlaken iyi huylu, yardımsever ve hiç bir zaman lokmayı tek başına yemeyen biri imiş. Evinin, köyüne gelen dilenci ve yoksulların konakladığı yegane yer olduğu anlatılır.

ONA YANARIM
Üç gün evvel tren girdi düşüme
Düşümü söyledim kendi eşime
Ahırında bu iş geldi başıma
Hanem harap oldu ona yanarım

Tren geldi Murmanaya dayandı
Kemiklerim alkanlara boyandı
Tren düdüğü çaldı bekçi uyandı
Hanem harap oldu ona yanarım

Hemi malım gitti hem de canım
Bekçi yok mu senin dinin imanın
Çeksen kırmızıyı göstersen kanım
Hanem harap oldu ona yanarım

KARABABA der ki derdim derindir
Rızkımızı veren Mevlâ kerimdir
Az yaşa çok yaşa sonu ölümdür
Hanem harap oldu ona yanarım
(Ağıt, tren kazasında ölen Bayram Hoca için söylenmiştir.)

DERDİME BİR ÇARE
Göremedim Aziz'imın yüzünü
Öpemedim kaşı ile gözünü
Âhırında yetim koydum kuzumu
Derdime bir çare bulamaz oldum

Güneş istasyundan ben oldum hasta
Son nefesim verdim ben de Sivas'ta
Eimi dostumu bıraktım yasta
Derdime bir çare bulamaz oldum

KARABABA der ki eşim yarenim
Ben Mahmud&a ölene dek yanarım
Haraptır hanesi evi viranım
Derdime bir çare bulamaz oldum
(Ağıt, attan düşüp ölen Dişbudaklı Mahmut için söylenmiştir.)

M. ALİ KARABABA (1934-1995) Şahin köyünde doğdu. Âşık Battal Karababa'nın ve Şakire'nin oğlu ve dokuz çocuklu bir ailenin çocuğu. Kendisinin de beş çocuğu var. Saza ve şiire yönelmesinde babası Battal Karababa'nın büyük oranda etkisi oldu. Çok iyi bağlama ustasıydı. Hatta bu alanda İstanbul ve Ankara'da açtığı iş yerinde saz dersleri verdi. 1964'te radyoda mahalli sanatçı olarak programlar yaptı.

Bibliyografya: Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997, s. 352. / **Halk Ozanları ile Mamak (Mamak'ta Yaşayan Halk Ozanları)**, Ankara, 1997, s. 175-178.

YÜRÜ YALAN DÜNYA
Yürü yalan dünya sana da kalmaz
Ben murat almadım alanlar alsın
Yuva yıkanların yuvası olmaz
Bir yavruya muhtaç ettin sen beni

Padişah değilim sarayım olsun
Baykuş öten bağım hep sana kalsın
Ağlayanın ahı gülenin olsun

Ađlattın da güldürmedin sen beni

Yalın ayak başı açık dolaştım
Açlığınan pençeleşip savaştım
Nalladın atını peşime koştun
Kamçıladın kırbaş ile sen beni

Ağa olup sömürmedim milleti
Tefeciler getirmiştir illeti
Gebertmedin böyle zalim çok iti
Bir zehire muhtaç ettin sen beni

Ben ölürsem bana hoca gelmesin
Abdes alıp boşa namaz kılmasın
KARABABA isem kefen sormasın
At dađlara kuşlar yesin sen beni

DÖN GEL

Ne kaçarsın nazlı dilber
Hele döngel hele döngel
Bir çift sual soram senden
Hele döngel hele döngel

Kim küstürdü bilmem seni
Dermedim bağında gülü
Al silahı öldür beni
Hele döngel hele döngel

Taş atmadım bülbülüne
Baykuş kondurmam gülüne
Acımadın bu halime
Hele döngel hele döngel

Küskün isen barışalım
Gülü güle barışalım
Erkek gibi dövüşelim
Hele döngel hele döngel

KARABABA dokun saza
Dayanılmaz böyle naza
Bazı bazı uğra bize
Hele döngel hele döngel

GÜLSÜM'ÜM

Bana bayram yap diyorlar can ile
Sensiz bayram haram olsun Gülsüm'üm
İçim dolu gözüm dolu kan ile
Sensiz bayram haram olsun Gülsüm'üm

Sen gittin gideli gülmedi yüzüm
Yaşlandım kimseye geçmiyor sözüm
Ne baharım belli ne de bir sazım
Sensiz bayram haram olsun Gülsüm'üm

Yavrum ben ölüyom annen de hasta
Evimiz barkımız kederde yasta
Gülsüm'ü yaktılar kanlı Sivas'ta
Sensiz bayram haram olsun Gülsüm'üm

Bozuldu düzenim tadım kalmadı
İçin için yandım kimsi bilmedi
Bekledim yolları Gülsüm gelmedi
Sensiz bayram haram olsun Gülsüm'üm

KARABABA baykuş kondu dalıma
Hasret kaldım Gülsüm'üme gülüme
Duman çöktü şu Sivas'ta yoluma
Sensiz bayram haram olsun Gülsüm'üm

GELSİN

Savaş açtım koskocaman dünyaya
Laiklik özgürlük isteyen gelsin
Eller aya çıktı biz halen yaya
Perişan halimi görenlergelsin

Hangi din mezhepten olursa olsun
Bütün ezilenler yan yana gelsin
Sınıfını bilsin yerini alsın
Özgürlük uğrunda ölenler gelsin

KARABABA ölmüş mezarın kazın
Mezarın başına devrimce yazın
Kimse susturamaz atomdur sazım
Sesimi işitip duyanlar gelsin

NE HABER

Yine yolum düştü gurbet ellere
Aman turnam bizim elden ne haber

Baykuş konmuş bahçemizde güllere
Bülbüllerin fğanından ne haber

Ben gelirken bizim köyler kar idi
Ömrüm bitti gurbet elde çürüdü
Bir anneyle dört de yavrum var idi
Evhalinde hallerinden ne haber

Döldür Dağı'nda duman kalktı mı
Lale sümbül menekşesi açtı mı
Yaylacılar yaylalara göçtü mü
Suna boylu sevdiğimden ne haber

KARABABA perişandır halimiz
Nere gider turnam sizin yolunuz
Sivas Divrik derler bizim elimiz
Köyüm olan Çamşığı'ndan ne haber

ZOR OLUR

Konuş kâmil ile menzil alasın
Cahil ile sohbet etmek zor olur
İnsanlığın kıymetini bilesin
Cahil ile sohbet etmek zor olur

Her nereye varsan az konuş dinle
El iki söylerse sen de bir söyle
Can kulağı aç da iyice dinle
Cahil ile sohbet etmek zor olur

KARABABA bir mürşide bağlandım
Mürşid-i kâminden dersimi aldım
Aradım kitapta yerimi buldum
Cahil ile sohbet etmek zor olur

MAHMUT ERDAL (1938-) Şahin köyünde doğdu. Mustafa ve İso Ana'nın oğlu. Çocukluğu sefaletle geçti. On beş yaşında halasının kızı Şirin'le evlendi. Askerlik hizmetini Erzincan'ın Tercan ilçesinde yaptı. İlkokulda iken saza heves etti. Köylüsü Battal Karababa ve Ali Metin'in ustalıkla olarak saz çalmasında rolleri oldu. 1955'te Ankara'ya geldi, Muzaffer Sarısözen'le tanıştı ve onun yönettiği Yurttan sesler programına katıldı, köyüne döndü. 1963'te Ankara'ya taşındı. Ankara'da plaklar doldurdu. 1965'te Ankara Radyoevine girdi. Pek çok plak yaptı ve gerek Anadolu'da gerekse yurt dışında pek çok konser verdi. Genellikle sosyal yaralar ve buna bağlı

olarak ögüt niteliğinde şiirler yazdı. Mahlas olarak adını ve soyadını birlikte kullandı. **Eseri:** Yine Dertli Dertli İniliyorsun (1995). **Bibliyografya:** Mahmut ERDAL, **Bir Ozanın Kaleminden**, İstanbul, 1999; Hüseyin Gazi Metin, **Alevilikte Cem**, Ankara 1997,, s. 408-410.

YİNE UYANMADIN
Kulağında davul çaldım
Yine uyanmadın eşşek
Feryat ettim yüzüm yoldum
Yine uyanmadın eşşek

Çölde Arap kuma ıhtı
Bak İsrail tabu yıktı
Afrikalı Ay'a çıktı
Yine uyanmadın eşşek

Medyum Memiş çağ atladı
Serveti bine katladı
Yurtta atomlar patladı
Yine uyanmadın eşşek

Gelen çaldı giden çaldı
Sana bomboş torba kaldı
Keto bile köşe oldu
Yine uyanmadın eşşek

Altın gümüş dolar marklar
Kimi kara para aklar
Ayaklar altında haklar
Yine uyanmadın eşşek

Üç trilyon yem atıldı
Kimler nereye satıldı
Sahte dedeler satıldı
Yine uyanmadın eşşek

MAHMUT ERDAL kendin yordu
Zengin paşalar dede oldu
Zühre Ana vakıf kurdu
Yine uyanmadın eşşek (s. 219)

NE DİYEK

O kadar dert var ki açma diyorlar
Vaatlere yalanlara ne diyek
Bu alın yazındır kaçma diyorlar
Emeğimiz çalanlara ne diyek

Seçimlerde nutuklara kandı da
Kimler çare oldu umut sandı da
Aylece çöplükte gecekonduda
Metan gazla yananlara ne diyek

Partinin gözdesi işi bağlarken
Oturduğu yerden kazanç sağlarken
Çaresizler için için ağlarken
Diskolarda gülünlere ne diyek

Hele doldur çuvalını hircunu
KDV kesip de vermen harcını
Yıllarce birikmiş vergi borcunu
Bir kalemde silenlere ne diyek

MAHMUT ERDAL neden belalı başın
Tükenmez bitmez mi gözünde yaşın
On gün bile yetmez bücür maaşın
Milyarları alanlara ne diyek (s. 200)

ANAM

Gökyüzünde yıldızlardan yücesin
Bad-ı saba mısın yel misin anam
Sözlüklerde kelimesin hecesin
Nefes mi dudak mı dil misin anam

Kum toprakta höllüğümü eledin
Ninni çaldın beşiğime beledin
Benimle ağladın benimle güldün
Derya mı deniz mi sel misin anam

Kur'an methin eyler ism-i şanında
Huriler kim olur senin yanında

Emsalsiz bir koku gelir teninde
Lale mi sümbül mü gül müsün anam

İsmin destan olur türküde sazda
Gül açar yüzünde baharda yazda
Mecnunlar koşturur saç sakal dizde
Leyla mı sahra mı çöl müsün anam

Üzerimden ayrılmasın gözlerin
Pamuk gibi elin nurlu yüzlerin
Baş koyunca uyku verir dizlerin
Salıncak mı yoksa sal mısın anam

MAHMUT ERDAL der ki başım tacında
Toka olsam zülûfünün saçında
Gönlümdeki has bahçenin içinde
Fidan mı yaprak mı dal mısın anam (s. 18-19)

NE SORARSIN

Ne sorarsın be hey kardeş
Ağlamaktır işim benim
Gece gündüz durmaz akar
Gözlerimden yaşım benim

Gitmez oldu serden keder
Her gün her gün artar gider
Dostlar bile kovum eder
Ne belâlı başım benim

Gam alırım gam satarım
Dert üstüne dert katarım
Hergün bir yerde yatarım
Yastık oldu taşım benim

MAHMUT ERDAL nasıl edem
Söyleyin ki öyle edem
Çok bekledim gelmez vadem
Zehir oldu aşım benim (s. 353)

ANLARSIN

Sakın bu gençliğin bakidir sanma
Yıllar ile yarışınca anlarsın
Ola ki aynaya bakıp aldanma
Yüz hatların buruşunca anlarsın

Ömründen gün çalar bugün ve yarın
Hazana dönüşür gülün gülzarın
Hilâl kaş altında göz kapakların
Günden güne kırışınca anlarsın

Ağrılar baş verin sızılar dizin
Sis çöker önüne puslanır gözün
İlenmeye başlar oğlun ve kızın
Eşin bile darılınca anlarsın

Elinde avcunda yok ise malın
Yad olur dostların sorulmaz halın
Toz toprak içinde saçın sakalın
birbirine karışınca anlarsın

Geçmez kara günler gam ile çile
Elinde değil ki edesin hile
Yokuş şöyle dursun düz yolda bile
Adım başı yorulunca anlarsın

İşte MAHMUT ERDAL örnektir sana
Baki kalmış var mı bey ile ağa
Birgün kucak açıp kara toprağa
Sadık dostu sarılınca anlarsın (s. 153)

TEL İSYAN EDER
Derdimi duyursam dertli sazıma
Ah çeker perdeler tel isyan eder
Gözyaşım göl olur kara yazıma
Taşar dalga vurur sel isyan eder

Yazın derdim, kâğıt kalem yeterse
Gösterin bir dertli benden beterse
Bülbül suskun kalır karga öterse
Elbet hicap duyar gül isyan eder

Nice yol bekledim yağmurla kardan
Hayli zaman haber gelmez o yardan

Bir yaprak koparsan koca çınardan
Irgalanır gövde dal isyan eder

Açıldı sinemde onulmaz yara
Bülbül gibi düştüm figana zara
Sitemli bir name göndersem yare
Zarfin üzerinde pul isyan eder

Çağırdım Mevlâ'yı muradım verse
Elimden ne gelir sağırסה körse
Leylâ'yı arayan Mecnun değilse
Gark olur kumlara çöl isyan eder

Başım dumanlıdır doldur ver saki
Şu fani dünyada kim kalmış baki
MAHMUT ERDAL dosta varmadan ta ki
Mevtanın konduğu sal isyan eder (s. 292)

BEKLERİM SELÂMIN
Beklerim selâmın seher zamanı
İlgıt ılgıt esen yel ile gönder
Engel olur ise dağlar dumanı
Mektupla geç kalır tel ile gönder

Aşk ateşi gül sinende coşarsa
Firkat gelir elâ gözler yaşarsa
Irmak kenarına yolun düşerse
Bırak bozbulanık sel ile gönder

Selviye benzersin dallar içinde
Herkes seni söyler diller içinde
Eğer dolaşırsan güller içinde
Kopar yaprağını dal ile gönder

Ateşlere yakma MAHMUT ERDAL'ı
Tükendi takatı kalmadı hali
Kulağım haberde gözletme yolu
Ağızdan ağıza dil ile gönder (s. 336)

BOŞTAN İBARET
Faydan yoksa tabiata insana
Ömrün gelir geçer boştan ibaret
Gelip geçicidir güvenme cana
Kanat çırpır uçar kuştan ibaret

Alıcı kuş gibi yırtıcı olsan

Bakmaya kıyılmaz nevcivan olsan
Sırtı yere gelmez pehlivan olsan
Ecel çelme takar tuştan ibaret

Ak düşer saçına buruşur yüzün
Sis çöker önüne puslanır gözün
İlenmeye başlar oğlun ve kızın
Tesellin gözdeki yaştan ibaret

Cem olur cemaat ısınır suyun
Paşa mı bey misin fark etmez soyun
Mevtine kesilir koç veya koyun
Can için verilen aştan ibaret

MAHMUT ERDAL birgün kabrin kazılır
Eşin dostun yarenlerin üzüdür
Ak üstüne kara künyen yazılır
Başına dikilen taştan ibaret (s. 345)

METİNİ: (1930-) şahin köyünde doğdu. Hasan ve Elif'in oğlu. Asıl adı Ali Metin. İlkokulu köyünde okudu. Askere gidinceye kadar rençperlik yaptı. 1944'te evlendi, bir yıl sonra üç aylık kızı öksüz kaldı ve sonra o da öldü. Askerlik hizmetini Kadirli'de yaptı (1950-1953). 1956'de ikinci defa evlendi ve bu evlilikten iki oğlu oldu. 1965'ten sonra İstanbul'a geldi. SSK Hastanesine hastabakıcı olarak işe girdi. 1979'da emekli oldu.

Saz çalmaya 1942'de başladı. Önceleri Yunus, Pir Sultan, Nesimî ve Viranî'den ustamalı deyişler okurken, askerlikten sonra kendi deyişlerini de söylemeye başladı. Amcası Battal Karababa kendisine hocalık etti , mahlasını da o verdi. Almanya'da konserler verdi (1973). Ali Şih Ali metin olarak şöhret sağladı. Emeklilikten sonra İstanbul'da saz dersleri verdi. 1977-1984 yıllarında on beş kaset doldurdu.

Bibliyografya: *Yeni Şiirler Yeni Şairler, Çamşih-Halk Kültürü Dergisi*, S. 1, Ankara, Ocak 1994, s. 38. / Hüseyin Gazi Metin, *Alevilikte Cem*, Ankara 1997, s. 373-375. / Kültür Bakanlığı HAGEM Arşivi, No. YB.86. 0180.

ÇAMŞİHI ELLERİ

Arzuladım seni Çamşih elleri
Köyler harap olmuş yola bak yola
Bozbulanık akıyordu selleri
Kurumuş çeşmeler çöle bak çöle

Alay alay düğünlerin olurdu
Odaların misafirle dolardı
O şenlikler kalsa sana kalırdı

Melul mahzun duran ele bak ele

Şahin, Çakırağa, Ağın, Gölveran
Çamuğa, Dişbudak ile Başören
Yıllardır hasretim yok mu bir gören
Sazım dertli öter tele bak tele

METİN'in gözleri durmadan ağlar
Dumanlı dumanlı Döldürün Dağlar
Dökülmüş yaprağı bozulmuş bağlar
Bülbül boyun eğmiş güle bak güle

AK MELEĞİM

Ak meleğim göç eylemiş yurdundan
Minnet etsem acep geri döner mi
Can çıkmazsa unutulmaz bu tende
Alev almış ateş dahi söner mi

Bozulmuş bağların gülü fidanı
Tükenmiş akıyor ab-ı revanı
Ara ki bulasın geçen zamanı
Aşan bir gün dahi geri döner mi

Dertli olanlara elbet zar gelir
Geniş dünya tek başına dar gelir
Ellere yaz bahar bize kar gelir
Ben yanarım eller beni kınar mı

METİNİ'yim daha giymem alları
Viran olsun Çamşılı'nın gülleri
Sele verem dağı taşı çölleri
Aklı olan bu dünyada kalır mı

ORDUM

Ordu milletin canıdır
Damarındaki kanıdır
Tüm dünyadaki şanıdır
Ordumu çok seviyorum

Büyük Ata'm ordu kurdu
Ordu millet birdir dedi
Şanımızı dünya gördü
Ordumu çok seviyorum

Türk ordusu taviz vermez
Din mezhep ırk ayırmaz

Türkiye' me düşman koymaz
Ordumu çok seviyorum

Ozan METİN ordum derim
Vatan için canım verim
Her yerden şanlıdır ordum
Ordumu çok seviyorum

GÜLE BENZERSİN
Sevdiğim bir tanem ne de güzelsin
Bahçemde açılan güle benzersin
Bağrıma bastığım garip saz gibi
Dertli dertli öten tele benzersin

Yar senin aşkınla dolup taşarken
Mecnun gibi karlı dağlar aşarken
Tek başıma ben gurbette yaşarken
Çağlayarak aşan sele benzersin

Geceler geçmiyor inan ki sensiz
Bu güzel ömrüm de geçmiyor yarsız
Çok değer vermiştim çıktın hayırsız
Yaprağını dökmüş dala benzersin

Gözlerim yollarda beklerim seni
El sözüne uydun terk ettin beni
Söz vermiştin bana gelmedin hani
Suları kurumuş göle benzersin

Ozan ALİ METİN sevdanı çeker
Aslı'dan Kerem'den Mecnun'dan beter
Özledim ben yarı burnumda tüter
Hayırsız insafsız ele benzersin

MUHLİSİ (1875/-1945?) Dikmeçay (Eşke) köyünde doğdu. Doğum ve ölüm tarihleri kesin olarak bilinmiyor. Asıl adı Ali. Mustafa'nın oğlu. Hort oğulları sülalesinden. Geçimini sünnetçilik yaparak sağladı. Pek çok yer gezdi. 25 yaşında iken rüyasında dolu içtikten sonra şiir söylemeye başladı. Şiirlerinde kullandığı Muhlîsî mahlasını, Hacı Bektaş'taki Ahmet Cemalettin Efendi verdi. Sesi ve sazı pek iyi değildi. Çamşılı büyükleri, aşağıda kaydettiğimiz şiirin Hüseyin Abdal'a ait olduğuna inanmaktadır.
Bibliyografya: İbrahim ASLANOĞLU, **Divriği Şairleri**, İstanbul, 1961, s. 52-53.

HÜSEYİN ABDAL
Bir zaman dünyaya eşkıya geldim

Yolsuz olanların boynunu vurdum
Diktim köşeyi Kerem'e erdim
Aslım Şemsi Sultan Kara Kesici
Aslım Şemsi Sultan Koç Hüseyin Abdal

Bir zaman da hırka diktim dalıma
Kemer-best kuşandım ince belime
Gece gündüz yalvarırım pîrime
Aslım Şemsi Sultan Kara Kesici
Aslım Şemsi Sultan Koç Hüseyin Abdal

Denizli'den geldim tekke köyüne
Talip mürit irşat ola sevine
Gece gündüz yalvarırım pîrime
Aslım Şemsi Sultan Kara Kesici
Aslım Şemsi Sultan Koç Hüseyin Abdal

Denizli'den gelir bizim aslımız Bektaş-ı veli'ye çıkar neslimiz
Yedinci makamdır bizim postumuz
Aslım Şemsi Sultan Kara Kesici
Aslım Şemsi Sultan Koç Hüseyin Abdal

Diktim köşeyi çamı göğerttim
Yetirdim bostanı hayret eyledim
Doksan dokuz vurdum yüz olsun dedim
Aslım Şemsi Sultan Kara Kesici
Aslım Şemsi Sultan Koç Hüseyin Abdal

Haydar MUHLİSÎ'den içtim bir dolu
Hüseyin'i sevenler sürdü bu yolu
Pirim Hünkâr Hacı bektaş-ı veli
Aslım Şemsi Sultan Kara Kesici
Aslım Şemsi Sultan Koç Hüseyin Abdal

NESİMÎ: (1932-) Şahin köyünde doğdu. Asıl adı Nesimi Işık. Hüseyin ve sultan'ın oğlu. Köyünde muhtarlık yaptı. Bir ara Cürek maden işletmelerinde çalıştı. Yedi çocuklu. Kışın İstanbul'da yaz mevsiminde de Şahin köyünde oturmakta. Şiirlerinde mahlas lorak adını kullandı. **Bibliyografya:** *Yeni Şiirler Yeni Şairler, Çamşılı-Halk Kültürü Dergisi*, S. 1, Ankara, Ocak 1994, s. 25.

CÜREK
Cürek denen dört tepenin arası
Yüzümüzden gitmez kömür karası
Susuz kaldık bulamadık çaresi
Yazı kışı böyle gider Cürek'in

Ağustos ayında yandık yakıldık
Nerden geldik bu işlere takıldık
Ölmeden de cehenneme sokulduk
Yazı kışı böyle gider Cürek'in

Havayı hat gelir havadan iner
Boşaltır madeni geriye döner
Gözle görünür var bunda bir hüner
Yazı kışı böyle gider Cürek'in

Dinlesinler NESİMÎ'nin sözünü
Güneş yaktı kafasını gözünü
Karda gezer bulamadım izini
Yazı kışı böyle gider Cürek'in

SADIK METİN (1944-) Şahin köyünde doğdu. Musa Mahmut ve Hatice'nin oğlu. Sekiz çocuklu ailenin en küçüğü. Çocukluğu köyünde geçti. Evli ve dört çocuk babası. Divriği Demir-Çelik İşletmesinde 30 yıl çalıştı, 1995'te emekli oldu. Âşık olmasında çevresindeki sazlı-sözlü ortamın büyük oranda rolü oldu. Şiirin yanında en büyük merakı av oldu. Şiirlerinde adını, bazen de adını ve soyadını mahlas olarak kullandı. Genellikle sosyal konuları işledi. **Bibliyografya:** *Yeni Şiirler Yeni Şairler, Çamşılı-Halk Kültürü Dergisi*, S. 1, Ankara, Ocak 1994, s. 25. / Hüseyin Gazi METİN, *Alevilikte Cem*, Ankara 1997, s. 358-366.

OLMAK İSTERİM

Yükseklerden uçan karkuş olup
Çamşılı üstünden uçmak isterim
Özlemin duyduğum tatlı suların
Oturup başında içmek isterim

Karakışı zemheriyi abrulu
Poyrazı tipi yağmurla dolu
Kıvrılıp uzanan güneşin yolu
Eski dostlar ile gitmek isterim

Yaşlısı genciyle toplanıp damda
Temaşa yaygara vardır ortamda
Cızılı, birdirbir, kayışla turba
Oynayıp geçmişi anmak isterim

Zaman geçip bahar gözün açınca
Canlılık âleme neşe saçınca
Maracik Suyu'nda bir tas içince
Aşka gelip deme vurmak isterim

Kuzu yeyiminde köy düğününde
Süslenir güzeller kendi halinde

Belimde tabanca mendil elimde
Halayın başında olmak isterim

Gece gündüz ayrılamaz içimde
Yağlı yavan fark etmiyor aşımda
Elimde orağım hozan başında
Sallanıp çifteye gitmek isterim

Sabahın seheri tarla yolunda
Sirtürü tutturup kendi halimde
Kağnının üstünde masta elimde
Ceylanı ceranı sürmek isterim

Yıldırır insanı harmanın tozu
Tanınmaz haldedir rençperin yüzü
Erkeği kadını gelini kızı
Harman bitiminde görmek isterim

Gidilir birlikte koç katımına
Güzelim manilerdokunur bana
Eşini bekleyen kara koyuna
Kınalı koçumu katmak isterim

İşi gücü bir kenara atınca
Gelin ata binip zurna ötünce
Ayrılık zamanı gelip çatınca
Kıratı yazıya sürmek isterim

Yedekleyip çomar ile dumanı
Düşerim kırlara yayla zamanı
Önüme katınca sürü davarı
Döldürün düzünde yaymak isterim

SADIK METİNÎ'yem hayal bitmeden
Amanım kesilip gücüm yitmeden
Zamanı kaçırap güneş batmadan
Gödüklü Suyu'ndan kanmak isterim

KIRDI KIRIYOR
Ne olacak belli değil halimiz
Gelen sordu giden sordu soruyor
Darbelerden uzanmadı kolumuz
Gelen kırdı giden kırdı kırıyor

Bir kere gülmedi bu asık yüzler
Yaştan fırsat bulup görmedi gözler

Çoktan unutulmuş vaatler sözler
Gelen verdi giden verdi veriyor

Ne de çabuk unutulur acımız
Yavaş yavaş tükeniyor gücümüz
Nedir günahımız nedir suçumuz
Gelen vurdu giden vurdu vuruyor

Tarih boyu katliamlar yapıldı
Şehirler boşandı kentler yakıldı
Benim diye niceleri yakıldı
Gelin gördü giden gördü görüyor

Her zaman her yerde kullanır kozu
Gittikçe artıyor taşkın dozu
Obadan obaya koşturup bizi
Gelen yordu giden yordu yoruyor

Huzursuz yaşamın olmuyor tadı
Sen söyle sen işit duy bu feryadı
SADIK METİN elimdeki hasadı
Gelen derdi gelen derdi deriyor

SITKI (XIX. Yüzyıl) Ovacık köyünde doğdu. Asıl adı hasan olup şiirlerinde sıtkı mahlasını kullandı. Hakkında bilinenler çok azdır. Yaklaşık olarak kırk yaşlarında öldüğü tahmin ediliyor. Pak çok şiiri olduğu söyleniyorsa da hemen hemen hiç biri tespit edilemedi. **Bibliyografya:** İbrahim ASLANOĞLU, **Divriği Şairleri**, İstanbul, 1961, s. 74.

DÜZELTE

Bir ismi Can Baba bir ismi felek
Âşığa nübüvvet sadık yar gerek
Dua edin kullar edelim dilek
Ali gele şu cihanı düzelte

Şu aşkın kazanı kaynayıp coşan
Gül yüzlü şahinde gördüm üç nişan
Şu dünya eğilmiş âlem perişan
Arap gele şu cihanı düzelte

On' ikimam vardır on iki âşık
Şahın cemalinde gördüm bir ışık

Mümin kullar mahluk ile karışık
Arap gele şu cihanı düzelte

SITKI der ki cümle cihan elinde
Severim Ali'yi Arap donunda
Battal'ın pazbendi bağı kolunda
Arap gele şu cihanı düzelte

TAMEY

Tamey Ana, Divriği'nin Şahin köyünde yaşamıştır. XIX. Yüzyıl ile XX. Yüzyılın başlarında yaşamıştır. Yemen Savaşının Anadolu'daki sarsıntıları Tamey Ana'yı da etkilemiş, dört yavrusuyla bu yoksulluğa direnmeye çalışmıştır. Ondört-onbeş yaşlarında olan Mustafa ve Mahmut Yemen Savaşına daha küçük olduklarından dolayı katılmak istememiş, zaptiyeler Mustafa'ya işkence etmiş, Mahmut'u da alıp götürmüşlerdir. Akıbetinden bir haber alınamayan Mahmud'a Tamey Ana ağıtlar yakmıştır. Kocasını Kamber'den de bir anlayış ve destek göremeyen Tamey Ana, teselliye şiirlerde bulur.

MAHMUD'A AĞIT

Bu nasıl iş idi geldi başıma
Haber verin yarenime eşime
Gösterin yolları düşem peşine
Kanlı Yemen Mahmud'umu geri ver

Çağırısam duyar mı uzaktır aram
Bedel öde derler var mı ki param
Acep kime gidem kimlere soram
Kanlı Yemen Mahmud'umu geri ver

GEZER

Yine bu sinemde bir ateş yanar
Cesette damarlar sızlar da gezer
Yavrusun yitiren garip analar
Çıkar da yolları gözler de gezer

Giydirmeli felek yeşili alı
Kuruttu bahçemde fidanı dalı
Ben gibi kırılınsın kanadı kolu
Felek ava çıkmış bizlerde gezer

Soyha seferberlik ciğerim dağlar
Bir karış bebeler potin mi bağlar
Derde düşmüş yavru durmadan ağlar
Ninniler bacısı sızlar da gezer

Mahmut ERDAL, **Yine Dertli Dertli İniliyorsun**, Ankara, 1995, s. 12-14.

Yüzübenli	XX	İbrahim Yüzübenli	
Şenel	XX	H. Hüseyin Şenel	
Ali	XX	Ali Kabadayı	
Aziz	XX	Aziz Tatlısu	
Garip	XX	Garip Özkan	
Garip Yalçın	XX	(Bkz. Yalçın)	
Kul Tahir	XX	Tahir Aslandaş	Beykonağı
Öksüz Oğlan	XIX	?	
Öksüz	XVI		?
Sait	XX	Sait Durak	Kürtbeyaz
Sefil Öksüz	XVIII		?

SALMAN: İbrahim ASLANOĞLU, Pir Sultan Abdallar, Ankara, 1984, s. 39 (Aslanoğlu yüzyüze görüşmüş ve ondan pir sultan hakkında bilgiler almış. Ovacık köyündendir. Bunun dışında hakkında hiç bilgi yok.)